

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0525U000276

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 27-05-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Микитюк Оксана Романівна

2. Oksana R. Mykytyuk

Кваліфікація: к. філол. н., доцент, 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 10.02.01

Назва наукової спеціальності: Українська мова

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 20-06-2025

Спеціальність за освітою: українська мова та література

Місце роботи здобувача: Національний університет "Львівська політехніка"

Код за ЄДРПОУ: 02071010

Місцезнаходження: вул. Степана Бандери, буд. 12, Львів, 79013, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 41.051.02

Повне найменування юридичної особи: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Код за ЄДРПОУ: 02071091

Місцезнаходження: вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, буд. 21, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 16, 16.21.11, 16.01

Тема дисертації:

1. Політична лінгвоперсонологія: феномен політичної мовної особистості Дмитра Донцова
2. Political linguistic personology: Dmytro Dontsov's political lingual personality as a phenomenon

Реферат:

1. У дисертації вперше в українському мовознавстві комплексно обґрунтовано методологічні засади політичної лінгвоперсонології як нового вчення, виокремленого в межах загальної теорії мовної особистості, та вироблено комплексну модель аналізу політичної лінгвоперсони на прикладі рецепції дискурсивно-текстового простору українського політика Д. Донцова, що й зумовлює актуальність роботи. Констатовано, що спадщина Д. Донцова презентує його як феноменальну політичну лінгвоперсону української нації. У дисертації (а) виокремлено етапи поступу лінгвоперсонології; (б) з'ясовано статус політичної лінгвоперсонології як часткового вчення в системі теорії лінгвоперсонології; (в) обґрунтовано поняття політична мовна особистість; (г) розширено метамову української теорії мовної особистості; (ґ) розроблено авторську методику вивчення політичної мовної особистості Д. Донцова; (д) описано специфіку політичного тексту Д. Донцова; (е) розглянуто його політично-публіцистичний дискурс в екзистенційному, когнітивно-аксіологічному та креативно-образному вимірах; (є) простежено майстерність Д. Донцова у трансформванні усталених висловів й політичного афористикону; (ж) відтворено цілісний лінгвопортрет Д.

Донцова та (з) окреслено особливості його ідіолекту й ідіостилу. Установлено прийоми портретування антропонімних прототипів; виявлено особливості інтертекстуальності публіциста й простежено своєрідність омовлення опозиції «свій – чужий»; продемонстровано функційно-прагматичний простір мовної особистості в аспекті виявлення прагматичних параметрів, зокрема конотації, оцінності, експресії, емоційності та схарактеризовано екстра- й інтралінгвальні чинники формування мовного світогляду Д. Донцова; проаналізовано змодельовані політоніми, політичні поняття, ідеологеми й мислеобрази, описано образні засоби, характерні для ідіостилу політика. Уперше здійснено автоматизоване опрацювання мовного матеріалу на основі застосування програми Sketch Engine, що є компонентом авторської методики. Простежено, що лінгвоперсона Д. Донцова є цінною ілюстративною моделлю через її полістатусність (політик, історик, мислитель, філософ, журналіст, учений). Доведено, що політик презентує яскравий тип елітарної української національної мовної особистості.

2. The thesis presents the first attempt to meticulously substantiate the methodological underpinnings of political linguistic personology that has been introduced as a new study encapsulated within the general theory of lingual personality. The synthetic model of the analysis of a political lingual personality has been constructed applying the all-encompassing study of Dmytro Dontsov's discursive-and- textual space as the basis for the analysis. The legacy of this Ukrainian politician is claimed to pose him as a phenomenal lingual personality. The thesis outlines the grounding principles of the theory of lingual personality, namely anthropocentrism, natiocentrism, discourse- and textocentrism, and recognizes the discursive-and-textual space of the lingual personality as the subject of the analysis and this fact makes the research topical. The author (1) has exposed the stages of linguistic personology development in Ukrainian linguistics; (2) has defined the status of political linguistic personology as a separate study among the research domains of the theory of linguistic personology; (3) has substantiated the concept of political linguopersona in the framework of political linguistic personology; (4) has expanded the metalanguage of the Ukrainian theory of lingual personality introducing the key terms of political linguistic personology; (5) has developed the brand-new technique of research applied for the study of Dontsov's political lingual personality; (6) has described the particulars of Dontsov's publicistic-political discourse taking into consideration the periods of its formation and genre varieties; (7) has considered the discursive practice of Dontsov exposing its existential dimension projected onto the study of the functional and pragmatic load of selected politonyms (anthroponyms and toponyms); (8) has characterized Dontsov's political discourse from the standpoint of the cognitive-axiological dimension as based on the identification of the value guidelines as well as extra- and intralingual factors that shaped his lingual consciousness, that are verbalized in the system of modeled political concepts, axiological sets, elaborated ideological postulates and mental images; (9) has explored the creative-figurative dimension of Dontsov's texts applying the analysis of his modeling of figurative means; (10) has traced Dontsov's skills in transforming stable phrases and has discovered the features of the author's political aphoristic resources; (11) has recreated a holistic lingual portrait of Dontsov, which depicts the national identity, the historical memory, value and behavioral orientations; (12) has outlined the resourcefulness of Dontsov's idiolect and idiostyle.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Теоретичне узагальнення і вирішення важливої наукової проблеми

Публікації:

- 1. Микитюк О. Лінгвоперсона Дмитра Донцова як фокус розуміння максими «характер». Збірник Матице српске за славистику / гл. и одгов. уред. К. Ичин. Нови Сад; Матица српска, 2022. Vol. 102. P. 411–425.

DOI: https://doi.org/10.18485/ms_zmss.2022.102.23 (SCOPUS)

- 2. Микитюк О. Прагматичний зріз творів Дмитра Донцова: стратегії аргументації. Вісн. ун-ту ім. Альфреда Нобеля. Серія: Філологічні науки. Дніпро, 2023. Вип. 1 (25). С. 205–219. DOI: [10.32342/2523-4463-2023-1-25-15](https://doi.org/10.32342/2523-4463-2023-1-25-15) (SCOPUS)
- 3. Kunch Z., Mykytyuk O., Kharchuk L., Hnatyuk M. Lexical Norms in Business, Informal and Internet Communication. Developments in Information and Knowledge Management Systems for Business Applications. Studies in Systems, Decision and Control / N. Kryvinska, M. Greguš, S. Fedushko (eds). Springer: Cham, 2023. Vol. 466. P. 99–120. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-031-27506-7_4 (SCOPUS)
- 4. Andreichuk N., Mykytyuk O. Linguopersonology: Dmytro Dontsov and the Story of one Self-translated Text. Збірник Матице српске за славистику / гл. и одгов. уред. К. Ичин. Нови Сад: Матица српска, 2024. Vol. 106. P. 57–71. DOI: https://doi.org/10.18485/ms_zmss.2024.106.4 (SCOPUS)
- 5. Mykytyuk O. Kharchuk L. Dmytro Dontsov's Texts From the Aspect of Corpus Linguistics and Lexicography. Вісн. ун-ту ім. Альфреда Нобеля. Серія: Філологічні науки. Дніпро, 2024. Вип. 2 (28). С. 279–295. DOI: <https://doi.org/10.32342/3041-217X-2024-2-28-17> (SCOPUS)
- 6. Микитюк О. Уживання форм множини від власних назв у творі Дмитра Донцова «Дух нашої давнини». Вісн. Запоріж. нац. ун-ту. Філологічні науки. Запоріжжя: Запоріж. нац. ун-т, 2015. № 2. С. 256–265
- 7. Микитюк О. Правописна норма як відтворення звукових та морфологічних особливостей української мови (на прикладі твору «Дух нашої давнини» Дмитра Донцова). Український смисл: наук. зб. / за ред. І. С. Попової. Дніпропетровськ: Ліра, 2016. С. 169–178
- 8. Микитюк О. Кольороназви як відтворення ідеології Дмитра Донцова. Лінгвостилістичні студії: наук. журн. / гол. ред. С. К. Богдан. Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2016. Вип. 4. С. 144–153
- 9. Микитюк О. Антропонім Шевченко в тексті «Дух нашої давнини» Дмитра Донцова. Записки з українського мовознавства: у 2 т. Одеса: Поли-Принт, 2017. Вип. 24. Т. 1. С. 131–140
- 10. Микитюк О. Антропонімний простір Дмитра Донцова як відтворення духовного та героїчного минулого українського народу. Лінгвістичні студії: зб. наук. праць / гол. ред. А. П. Загнітко. Вінниця: Донец. нац. ун-т ім. В. Стуса, 2017. Вип. 34. С. 170–175
- 11. Микитюк О. Персоналізація текстового простору Дмитра Донцова (аспект опозиції). Лінгвостилістичні студії: наук. журн. / гол. ред. С. К. Богдан. Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2017. Вип. 7. С. 101–111
- 12. Микитюк О. Вербалізація хороніма Україна в мовно-національній картині світу Дмитра Донцова. Наук. вісн. Херсон. держ. ун-ту. Серія: Лінгвістика: зб. наук. праць. Херсон: ХДУ, 2018. Вип. 31. С. 111–117
- 13. Микитюк О. Культура вживання номена Україна в текстах Дмитра Донцова. Український смисл: наук. зб. / за ред. І. С. Попової. Дніпро: Ліра, 2018. С. 171–180
- 14. Микитюк О. Поняттєва база терміна націоналізм (за текстами Дмитра Донцова). Наук. вісн. Міжнар. гуманіт. ун-ту. Серія: Філологія: зб. наук. праць. Одеса: Вид-ий дім «Гельветика», 2018. Вип. 37. Т. 4. С. 71–73
- 15. Микитюк О. Антитеза як основа творчої манери Дмитра Донцова. Вісн. Запоріж. нац. ун-ту. Філологічні науки. Запоріжжя: Запоріж. нац. ун-т, 2018. № 2. С. 138–145
- 16. Микитюк О. Українське провансальство в Дмитра Донцова (лінгвістичний аспект). Наук. записки Центральноукраїн. держ. пед. ун-ту ім. В. Винниченка. Серія: Філологічні науки. Кропивницький: КОД, 2019. Вип. 175. С. 461–467
- 17. Микитюк О. Тавтологія в текстах Дмитра Донцова як взірець високої культури мовлення. Український смисл: наук. зб. / за ред. І. С. Попової. Дніпро: Ліра, 2019. С. 103–112
- 18. Микитюк О. Конотативний зріз термінів шовінізм та фанатизм у публіцистиці Дмитра Донцова. Лінгвостилістичні студії: наук. журн. / гол. ред. С. К. Богдан. Луцьк: Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2019. Вип. 10. С. 88–100
- 19. Микитюк О. Персономен Т. Шевченко як маркер бінарних опозицій у творах Д. Донцова. Лінгвістичні студії: зб. наук. праць / гол. ред. Ж. Краснобаєва-Чорна. Вінниця: Донец. нац. ун-т ім. В. Стуса. 2021. Вип.

41. С. 301–309. DOI: <https://doi.org/10.31558/1815-3070.2021.41.30>
- 20. Микитюк О. Мовно-політичний світогляд Лесі Українки (за творами Дмитра Донцова). Лінгвостилістичні студії: наук. журн. / гол. ред. Ю. В. Громик. Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2021. Вип. 14. С. 89–99. DOI: <https://doi.org/10.29038/2413-0923-2021-14-89-99>
  - 21. Микитюк О. «Виховання характерів і нищення безхарактерности» крізь когнітивний аспект Донцових творів. Наук. вісн. Міжнар. гуманіт. ун-ту. Серія: Філологія: зб. наук. праць. Одеса: Вид-ий дім «Гельветика», 2022. Вип. 54. С. 69–72. DOI: <https://doi.org/10.32841/2409-1154.2022.54.16>
  - 22. Микитюк О. Ідейні максими Тараса Шевченка у сприйнятті Дмитра Донцова. Наук. записки Нац. ун-ту «Острозька академія». Серія: Філологія: наук. журн. Острог: Вид-во Нац. ун-ту «Острозька академія», 2022. Вип. 13 (81). С. 297–301. DOI: [10.25264/2519-2558-2022-13\(81\)-297-301](https://doi.org/10.25264/2519-2558-2022-13(81)-297-301)
  - 23. Микитюк О. Реалізація прагматичного потенціалу «нескореність – зрада» в текстах Дмитра Донцова. Закарпат. філол. студії. Ужгород: Вид-ий дім «Гельветика», 2022. Вип. 26. Т. 2. С. 29–33. DOI: <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2022.26.2.5>
  - 24. Микитюк О. Лінгвостилістичне наповнення творів Дмитра Донцова (аспект антонімії). Лінгвостилістичні студії: наук. журн. Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2023. Вип. 18. С. 49–60. DOI: <https://doi.org/10.29038/2413-0923-2023-18-49-60>
  - 25. Микитюк О. Вербалізація лексеми вовк у творах Дмитра Донцова. Наук. вісн. Міжнар. гуманіт. ун-ту. Серія: Філологія: зб. наук. праць. Одеса: Вид-ий дім «Гельветика», 2023. Вип. 62. Т. 1. С. 98–101. DOI: <https://doi.org/10.32841/2409-1154.2023.62.1.23>
  - 26. Микитюк О. Дмитро Донцов про ворожість Росії для світу (мовний аспект). Наук. записки. Серія: Філологічні науки. Кропивницький: Вид-ий дім «Гельветика», 2024. Вип. 1 (208). С. 253–258. DOI: <https://doi.org/10.32782/2522-4077-2024-208-35>
  - 27. Микитюк О. Антагонізм «Росія – Європа»: мовна візія Дмитра Донцова. Український смисл: наук. зб. / за ред. І. С. Попової. Дніпро: Ліра ЛТД, 2024. С. 116–126. DOI: <https://doi.org/10.15421/462412>
  - 28. Микитюк О. Опозиція «свій – чужий» як вияв експресії в дискурсивній практиці Дмитра Донцова. Наук. вісн. Міжнар. гуманіт. ун-ту. Серія: Філологія: зб. наук. праць. Одеса: Вид-ий дім «Гельветика», 2024. Вип. 68. С. 111–114. DOI: <https://doi.org/10.32782/2409-1154.2024.68.24>
  - 29. Микитюк О. Перифрази як вияв оцінності в політико-публіцистичному дискурсі Дмитра Донцова. Folium. Одеса: Вид-ий дім «Гельветика», 2024. № 5. С. 78–83. DOI: <https://doi.org/10.32782/folium/2024.5.11>
  - 30. Микитюк О. Терміни гуманітаризм, пацифізм, анархізм у системі державотвірних ідей Дмитра Донцова. Dialog der Sprachen – Dialog der Kulturen. Die Ukraine aus globaler Sicht: X. Internationale virtuelle Konferenz der Ukrainistik / eds. O. Novikova and U. Schweier (München, 24–27. Oktober 2019). München: Universitätsbibliothek der Ludwig-Maximilians-Universität, 2020. S. 151–161
  - 31. Mykytyuk O. The Maxim Nation Through the Optic of Dmytro Dontsov's Publications (Linguistic Aspect). London Journal of Research in Humanities and Social Sciences. London, 2022. Vol. 22. Issue 6. P. 17–28
  - 32. Микитюк О. Лексема «характер» як політичний актуалізатор світогляду Дмитра Донцова. Dialog der Sprachen – Dialog der Kulturen. Die Ukraine aus globaler Sicht: XII. Internationale virtuelle Konferenz der Ukrainistik, (München, 28–31. Oktober 2021). München, 2021. S. 59–66
  - 33. Mykytyuk O. Biblical and anthropocentric Phraseologisms of Dmytro Dontsov's works: Cognitive Aspect. Neophilologica. Katowice: University of Silesia Press, 2022. Vol. 34. P. 331–346. DOI: <https://doi.org/10.31261/NEO.2022.34.16>
  - 34. Mykytyuk O. Фразеологізми творів Дмитра Донцова як вияв української ідентичности. Acta Universitatis Wratislaviensis. Slavica Wratislaviensia CLXXVIII / red. nauk. P. Józwickiewicz. Wrocław: Wyd-wo Un-tu Wrocławskiego, 2023. № 4152. S. 137–148. DOI: <https://doi.org/10.19195/0137-1150.178.11>
  - 35. Микитюк О. Вербалізація Шевченкової візії боротьби (на основі творів Дмитра Донцова). Slovensko-ukrajinské vzťahy v oblasti jazyka, literatúry a kultúry na Slovensku a v stredoeurópskom priestore. 70 rokov prešovskej ukrajistiky na Slovensku / ed.: J. Kredátusová. Prešov: Vydavateľstvo Prešovskej univerzity, 2024.

С. 320–335

- 36. Микитюк О. Суспільно-політична термінологія Дмитра Донцова як основа українських державотвірних традицій. Теорія терміна: конкретизація лексико-семантичних парадигм: монографія / З. Й. Куньч, Г. В. Наконечна, О. Р. Микитюк та ін. Львів: Галицька вид. спілка, 2018. С. 67–90
- 37. Микитюк О. Політичні доктрини Д. Донцова крізь призму термінів. Термінологічна актуалізація української мовної дійсності: кол. монографія / І. Д. Фаріон, З. Й. Куньч, О. Р. Микитюк та ін. Львів: Галицька вид. спілка, 2020. С. 140–181
- 38. Микитюк О. Семантичне навантаження релігійної лексики в творі Дмитра Донцова «Дух нашої давнини». Наук. вісн. Чернів. ун-ту: зб. наук. праць. Романо-слов'янський дискурс. Чернівці: Вид-ий дім «Родовід», 2016. Вип. 769. С. 13–17
- 39. Микитюк О. Лексико-семантичний зріз мовної картини світу Дмитра Донцова. Наук. вісн. Нац. ун-ту біоресурсів і природокорист. України. Серія: Філологічні науки / відп. ред. С. М. Ніколаєнко. Київ: Міленіум, 2016. Вип. 257. С. 152–162
- 40. Микитюк О. Метафорика тексту «Дух нашої давнини» Дмитра Донцова. Граматичні студії: зб. наук. праць / наук. ред. А. П. Загнітко. Вінниця: Донец. нац. ун-т ім. В. Стуса, 2017. Вип. 3. С. 99–103

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0119U102510

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Космеда Тетяна Анатоліївна

2. Tetyana A. Kosmeda

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, буд. 21, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кондратенко Наталія Василівна
2. Natalia V. Kondratenko

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.02.01**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Одеський національний університет імені І. І. Мечникова**Код за ЄДРПОУ:** 02071091**Місцезнаходження:** вул. Дворянська, буд. 2, Одеса, 65082, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Степаненко Микола Іванович
2. Mykola I. Stepanenko

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.02.01**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Національний університет біоресурсів і природокористування України**Код за ЄДРПОУ:** 00493706**Місцезнаходження:** вул. Героїв Оборони, буд. 15, Київ, 03041, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Сюта Галина Мирославівна
2. Galyna M. Syuta

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.02.01**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Інститут української мови Національної академії наук України**Код за ЄДРПОУ:** 21569266

Місцезнаходження: вул. Грушевського, буд. 4, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Колегаєва Ірина Михайлівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Колегаєва Ірина Михайлівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Матузкова Олена Прокопівна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна